

V Bruseli 6. 2. 2014
COM(2014) 61 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 472/2013

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 472/2013

1. ÚVOD

Hospodárska a finančná kríza odhalila viaceré slabé stránky v oblasti správy ekonomických záležitostí a dohľadu EÚ. Väčšina nedostatkov týkajúcich sa dohľadu sa účinne riešila zavedením európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík a prijatím balíka šiestich legislatívnych aktov o správe ekonomických záležitostí. Existovala však potreba zaviesť prísnejšie mechanizmy vzhľadom na vyšší potenciál značných účinkov presahovania, ku ktorým môžu viesť hospodárske a rozpočtové politiky v oblasti s jednotnou menou. Na tento účel zákonodarca prijal nariadenia (EÚ) č. 472/2013 a č. 473/2013¹. V nariadení (EÚ) č. 472/2013 sa stanovujú osobitné postupy týkajúce sa sprísneného dohľadu členských štátov eurozóny počas programu a po skončení programu, čím sa formalizujú predchádzajúce *ad hoc* prístupy a vytvára sa prepojenie medzi finančnou pomocou a rámcom zmluvy, ktorý sa týka koordinácie hospodárskych politík členských štátov. Ide o balík dvoch legislatívnych aktov, ktoré nadobudli účinnosť 30. mája 2013.

V nariadení (EÚ) č. 472/2013 (ďalej len „nariadenie“) sa stanovujú pravidlá týkajúce sa sprísneného dohľadu, programov makroekonomických úprav a dohľadu po skončení programu, na základe ktorých môžu Komisia a Rada vykonávať dohľad primeraný danému prípadu a ktoré dopĺňajú ostatné existujúce postupy mnohostranného dohľadu. Na základe toho môžu Rada a Komisia dospieť k záveru, že členský štát musí prijať ďalšie opatrenia na riešenie konkrétnych rizík, ktoré tento členský štát predstavuje pre finančnú stabilitu eurozóny. Tieto opatrenia by sa mali zamerať na rýchlu obnovu zdravej a udržateľnej hospodárskej a finančnej situácie a v náležitých prípadoch na obnovenie schopnosti členského štátu zabezpečiť si plné financovanie na finančných trhoch.

Nariadenie bolo prijaté s cieľom zosúladiť existujúce postupy používané pri realizácii programov finančnej pomoci v členských štátoch eurozóny s inštitucionálnym rámcom zmluvy, a tým zároveň zabezpečiť lepšie uplatňovanie uvedených zásad v členských štátoch. Stupeň rušivosti monitorovania a dohľadu bude závisieť od závažnosti finančnej situácie dotknutého členského štátu. Nariadenie takisto v osobitných prípadoch, v ktorých členský štát prijíma finančnú pomoc, umožňuje určité zjednodušenie, pokiaľ ide o prekrývajúce sa povinnosti podávania správ.

Podľa článku 19 nariadenia predloží Komisia do januára 2014 a potom každých päť rokov Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tohto nariadenia, ku ktorej v prípade potreby priloží návrh na zmenu tohto nariadenia. V správe sa okrem iného zhodnotí: a) účinnosť tohto nariadenia; b) pokrok pri zabezpečovaní užšej koordinácie v hospodárskych politikách a nepretržitej konvergencie hospodárskej výkonnosti členských štátov v súlade so ZFEÚ; c) príspevok tohto nariadenia k naplneniu stratégie Únie pre rast a zamestnanosť.

---

¹ Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013.

Je potrebné poznamenať, že cieľom preskúmania nariadenia je poskytnúť prehľad o jeho vykonávaní od nadobudnutia jeho účinnosti. Obsah uvedený ako súčasť tohto preskúmania týkajúci sa hospodárskeho pokroku členských štátov v rámci programu nemá za cieľ duplikovať alebo nahradiť pravidelné hodnotiace misie vykonávané v rámci týchto programov.

Zo skutočnosti, že nariadenie je účinné len krátky čas, vyplývajú v súčasnosti určité obmedzenia týkajúce sa predmetu a hĺbky hodnotenia. Preskúmanie balíka šiestich legislatívnych aktov a balíka dvoch legislatívnych aktov na konci roka 2014 naopak umožní vykonať komplexnejšie a podrobnejšie posúdenie účinnosti nariadenia.

2. UPLATŇOVANIE NARIADENIA (EÚ) č. 472/2013

2.1. Vykonávanie nariadenia

Podľa článku 2 ods. 5 a článku 7 ods. 12 nariadenia sa vyžaduje, aby Komisia na informačné účely zverejňovala dva zoznamy nástrojov finančnej pomoci: i) nástroje, ktoré majú preventívny charakter, a osobitne ii) tie nástroje, v prípade ktorých si pravidlá Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ESM) nevyžadujú program makroekonomických úprav. V októbri 2013 Komisia prijala uvedené oznámenie².

Od nadobudnutia účinnosti nariadenia žiaden členský štát eurozóny nebol ešte podrobený sprísnenému dohľadu v súlade s článkom 2, ani žiaden štát eurozóny ešte neuskutočnil nový program makroekonomických úprav.

Podľa článku 16 nariadenia sa však na členské štáty, ktoré dostávajú finančnú pomoc, nariadenie vzťahuje od dátumu nadobudnutia jeho účinnosti. To znamená, že sa uplatňuje na tie členské štáty eurozóny, na ktoré sa k 30. máju 2013 vzťahoval nástroj finančnej pomoci.

V čase nadobudnutia účinnosti nariadenia boli Grécko, Írsko, Portugalsko, Španielsko a Cyprus príjemcami finančnej pomoci od jedného alebo viacerých členských štátov, z EFSM, EMS, ENFS alebo od inej príslušnej medzinárodnej inštitúcie, ako napr. MMF. Podľa tohto nariadenia boli prijaté nové rozhodnutia upravujúce existujúce programy makroekonomických úprav.

Štyri členské štáty sú príjemcami finančnej pomoci v spojení s programom makroekonomických úprav, a preto sa na ne vzťahuje článok 7 nariadenia:

Grécko

Grécko prijalo dva programy makroekonomických úprav. Prvý sa podrobne uvádza v rozhodnutí Rady 2010/320/EÚ z 26. mája 2010, ktoré bolo následne viackrát zmenené. Druhý program makroekonomických úprav sa implementoval rozhodnutím Rady 2011/734/EÚ z 12. júla 2011, ktoré bolo naposledy zmenené rozhodnutím Rady 2013/6/EÚ³.

Írsko

Írsky program makroekonomických úprav sa implementoval rozhodnutím Rady 2011/77/EÚ vo februári 2011. Podľa článku 7 ods. 5 nariadenia boli 9. júla 2013 prijaté aktualizácie

---

² Ú. v. EÚ C 300, 16.10.2013.

³ Ú. v. EÚ L 48, 21.2.2013.

programu makroekonomických úprav prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia Rady 2013/373/EÚ⁴.

Portugalsko

Portugalský program makroekonomických úprav sa implementoval rozhodnutím Rady 2011/344/EÚ 20. mája 2011. Podľa článku 7 ods. 5 nariadenia boli 9. júla 2013 prijaté aktualizácie programu makroekonomických úprav prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia Rady 2013/375/EÚ⁵.

Cyprus

Cyperský program makroekonomických úprav sa implementoval rozhodnutím Rady 2013/236/EÚ z 23. apríla 2013 krátko po nadobudnutí účinnosti nariadenia. V záujme zrozumiteľnosti a právnej istoty bol program makroekonomických úprav schválený podľa článku 7 ods. 2 nariadenia prostredníctvom rozhodnutia Rady 2013/463/EÚ z 13. septembra 2013⁶.

Španielsko prijalo finančnú pomoc na rekapitalizáciu finančných inštitúcií. To znamená, že na Španielsko sa neuplatňujú ustanovenia nariadenia týkajúce sa programu makroekonomických úprav. Po skončení súčasného programu finančnej pomoci sa však na Španielsko bude vzťahovať dohľad po skončení programu v súlade s článkom 14 nariadenia.

2.2. Účinnosť nariadenia

Hlavným cieľom nariadenia je sprísniť monitorovanie členského štátu, ktorý má závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou alebo mu takéto ťažkosti hrozia, a dohľad nad takýmto členským štátom. Zameriava sa na zavedenie transparentných, efektívnych, jednotných a predvídateľných postupov dohľadu pre členské štáty, na ktoré sa vzťahuje sprísnený dohľad, program makroekonomických úprav a dohľad po skončení programu.

Nariadenie je účinné od 30. mája 2013. Takýto krátky časový rámec sťažuje posúdenie účinnosti nariadenia, keďže existujúce dôkazy, z ktorých vychádza toto hodnotenie, sú obmedzené.

Mnohé ustanovenia nariadenia sú relevantné najmä pre obdobie, počas ktorého sa programy vyvíjajú a počas ktorého sa o nich rokuje. Pokiaľ ide o existujúce programy, toto obdobie predchádzalo nadobudnutiu účinnosti nariadenia. Z tohto dôvodu nie je možné zhodnotiť účinnosť nariadenia v súlade s článkom 19 vzhľadom na tieto skoršie fázy.

Takisto nie je možné posúdiť účinnosť nariadenia, pokiaľ ide o sprísnený dohľad, keďže sa sprísnený dohľad ešte na žiaden členský štát eurozóny nevzťahoval. Z rovnakých dôvodov nie je možné vykonať posúdenie účinnosti nariadenia, pokiaľ ide o dohľad po skončení programu.

Za príslušné obdobie možno účinnosť hodnotiť len v súvislosti s existujúcimi programami makroekonomických úprav. Tieto programy sú zamerané na rýchlu obnovu zdravej a udržateľnej hospodárskej a finančnej situácie a na obnovenie schopnosti členského štátu zabezpečiť si plné financovanie na finančných trhoch. Existujúce programy makroekonomických úprav splnili ciele nariadenia.

---

⁴ Ú. v. EÚ L 191, 12.7.2013.

⁵ Ú. v. EÚ L 192, 13.7.2013.

⁶ Ú. v. EÚ L 250, 20.9.2013.

Prebiehajúca implementácia programov v Grécku, Portugalsku a na Cypre však poskytne dôležité údaje a dôkazy pre posúdenie účinnosti nariadenia počas ďalšieho preskúmania. Podobne aj nadchádzajúci výstup Írska a Španielska z programov finančnej pomoci poskytne nové informácie pre uskutočnenie podrobnejšieho preskúmania účinnosti dohľadu po skončení programu v neskoršej fáze.

Dôkladné monitorovanie všetkých členských štátov eurozóny umožní okamžite reagovať na prípadnú nestabilitu, ktorá môže nastať, ako aj predísť preneseniu problémov do celej EMÚ alebo Únie vo všeobecnosti.

2.3. Pokrok pri zabezpečovaní užšej koordinácie v hospodárskych politikách a nepretržitej konvergencie hospodárskej výkonnosti členských štátov v súlade so ZFEÚ

Nariadenie (EÚ) č. 473/2013 a balík šiestich legislatívnych aktov sa budú hodnotiť v rámci preskúmania v roku 2014. Očakáva sa, že uvedené preskúmanie sa bude komplexnejšie zaoberať pokrokom dosiahnutým v oblasti koordinácie a konvergencie.

V nariadení (EÚ) č. 472/2013 sa stanovuje rámec na sprísnenie hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia. Okrem iných aspektov sa v ňom stanovuje užšia koordinácia pre tie členské štáty, na ktoré sa vzťahuje program makroekonomických úprav, ako aj všeobecný rámec dohľadu po skončení programu.

V nariadení sa navyše stanovuje posilnený hospodársky dohľad, aby sa zabezpečila jednotnosť hospodárskych politík – najmä medzi rámcom Únie pre mnohostranný dohľad zriadeným ZFEÚ a možnými podmienkami politiky, na ktoré je viazaná finančná pomoc – a aby sa zabránilo duplicitě povinností podávania správ. Na tento účel nariadenie obsahuje doložku o súlade s Paktom stability a rastu, s nariadením (EÚ) č. 1176/2011⁷ a s niektorými ustanoveniami nariadenia (EÚ) č. 473/2013⁸⁸. Členské štáty eurozóny, na ktoré sa vzťahuje nariadenie, boli vyňaté z niektorých povinností, aby sa predišlo práve tejto duplicitě povinností podávania správ.

Nariadenie neobsahuje prechodné ustanovenia pre členské štáty, ktoré vystupujú z programu a príslušnej finančnej pomoci (napr. Írsko) počas ročných cyklov makroekonomického dohľadu. S cieľom hladkého opätovného úplného začlenenia týchto členských štátov do mechanizmov hospodárskej koordinácie Komisia ihneď uplatní bežné nástroje dohľadu na tie členské štáty, ktoré úspešne implementovali programy makroekonomických úprav.

---

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁸ Články 1 až 5 a články 13 až 18 nariadenia (EÚ) č. 473/2013 sa však neuplatňujú.

3. POSÚDENIE POKROKU VZHLADOM NA HOSPODÁRSKE PODMIENKY

Keďže nariadenie (EÚ) č. 472/2013 nadobudlo účinnosť len nedávno, je ešte priskoro posudzovať vplyv jeho implementácie na hospodárske podmienky.

Všetky členské štáty, na ktoré sa vzťahuje nariadenie, uskutočnili štrukturálne reformy s cieľom odstrániť príčiny zraniteľnosti a finančnej nestability. Problémy Írska a Grécka vyplývali najmä z bankového sektora. V súvislosti s tým Írsko zmenilo organizáciu sektora, rekapitalizovalo životaschopné banky, ukončilo činnosť neziskových bánk a vykonáva prísne stresové testy s cieľom náležite oceniť portfólia aktív. Reštrukturalizácia a riešenie krízových situácií bánk, ako aj rýchle a predbežné znižovanie pákového efektu sa takisto uskutočnili aj na Cypre. Obe krajiny pokračujú tiež v uskutočňovaní reforiem na trhu práce aj na tovarovom trhu. Reformy na trhu práce zahŕňajú implementáciu akčného plánu pre zamestnanosť a reformu programov vzdelávania a odbornej prípravy v Írsku, ako aj pozastavenie indexácie miezd v súkromnom sektore do roku 2014 na Cypre. Reforma na tovarovom trhu sa týka privatizačných programov v rôznych sektoroch energetiky a dopravy a posilnenia právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže (Írsko). Okrem toho obe krajiny pokračujú v reformách zameraných na konsolidáciu verejných financií a zníženie finančného tlaku.

S cieľom podporiť úpravy, konkurencieschopnosť a rast uskutočnilo Grécko značnú fiškálnu konsolidáciu, ako aj hĺbkové reformy na trhu práce aj na tovarovom trhu, ako napr. uľahčenie formalít potrebných na začatie podnikania a zjednodušenie udeľovania povolení, ako aj reformy dôchodkového systému, systému zdravotnej starostlivosti a daňového systému. Je potrebné naďalej sa zaoberať vysokým verejným dlhom, štrukturálnymi nepružnosťami a ťažkopádnym inštitucionálnym usporiadaním.

Portugalsko takisto zaznamenalo štrukturálne nepružnosti a vysoký verejný dlh. S cieľom riešiť príčiny nestability sa implementovali viaceré balíky reforiem. Boli napríklad znížené dávky v nezamestnanosti, uskutočnili sa privatizačné programy, zvýšila sa hospodárska súťaž v maloobchode a boli znížené prekážky vstupu na trh s odbornými službami. Okrem toho bol rozšírený základ DPH a bolo zrušených niekoľko odpočítateľných položiek v rámci dane z príjmu.

Podrobné a starostlivé posúdenie situácie krajín, na ktoré sa vzťahuje program, možno nájsť vo výsledkoch monitorovacích misií, ktoré sa uverejňujú v „*European economy*“ (Európska ekonomika) a na webovej lokalite Európskej komisie:

http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/index_en.htm.

4. ZÁVER

Toto oznámenie sa venuje niektorým základným aspektom nariadenia (EÚ) č. 472/2013 z balíka dvoch legislatívnych aktov. Ambiciózna fiškálna konsolidácia v spojení s ďalekosiahlymi štrukturálnymi reformami a nápravou v oblasti finančného sektora podporované vonkajšou finančnou pomocou, najčastejšie prostredníctvom programov makroekonomických úprav, pomohli zvládnuť nepokoj na finančných trhoch a stabilizovať ich.

Na základe uvedených skutočností dospela Komisia k záveru, že nariadenie (EÚ) č. 472/2013 doposiaľ preukázalo primeraný rámec pre sprísnené monitorovanie členských štátov eurozóny, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou alebo im takéto ťažkosti hrozia, a pre dohľad nad takýmito členskými štátmi.

Zdá sa, že ustanovenia balíka dvoch legislatívnych aktov a procedurálne normy, ktoré sú v nich zakotvené, umožňujú koordinovanejší prístup v členských štátoch eurozóny. Ako sa však uvádza v tomto oznámení, krátky časový rámec účinnosti nariadenia poskytuje obmedzené dôkazy pre toto hodnotenie. Je napríklad potrebné otestovať sprísnený dohľad, ale nariadenie stanovuje rámec, ktorý by mal umožniť sprísnené monitorovanie členských štátov eurozóny, ktoré majú závažné finančné ťažkosti alebo im takéto ťažkosti hrozia. Takisto je potrebné otestovať dohľad po skončení programu.

Na základe nadobudnutých skúseností sa vykoná systematické a dôkladné posúdenie počas ďalšieho preskúmania tohto nariadenia, ktoré sa uskutoční zároveň s preskúmaním nariadenia (EÚ) č. 473/2013 a balíka šiestich legislatívnych aktov.